

római kori leletek kerültek elő, és valószínűleg ugyanebből a korszakból származnak az É-D-i hossz tengelyű árkok, amelyek fából emelt épület alapárkai lehettek. Az Árpád-kort hat gödör képviselte lelőhelyünkön.

A domb D-i és K-i szélén, illetve néhány esetben a régészeti korokból való településjelenségek közé ásva, 13 recens objektumot figyeltünk meg.

A feltárás legjelentősebb eredményének tekinthető a kora vaskori településrészlet napvilágra kerülése. Hasonló korú leleteket az M7 autópálya és az M70 gyorsforgalmi út nyomvonalán végzett eddigi kutatásaink során még nem találtunk.

A lelőhely földmunkákkal veszélyeztetett részének teljes feltárását elvégeztük.

A leletanyag a nagykanizsai Thúry György Múzeum Régészeti gyűjteményébe került.

Konzulens: Horváth László. Munkatársak: Horváth Józsefné, Horváth Szabolcs, Kámán Beáta technikusok.

KVASSAY JUDIT

240. Letenye, Korongi-tábla

(Zala megye) U, R, B, Ró, Á

Az M7 autópálya nyomvonalán, a 227+750–228+030 kilométerszelvények között, az út építési munkálatainak megkezdésekor, a humuszolás régészeti felügyelete során, településnyomok kerültek napvilágra.

Letenye K-i szélén, Egyeduta városrésztől DK-re, a Mura-folyó széles völgyét kísérő háton, az Egresi-csatornára lejtő domboldalon húzódik a 780×200 m kiterjedésű lelőhely, amelynek D-i felét érintik az útépítés földmunkálatai.

2003. április 10. és június 18. között végeztük a leletmentő feltárást. Összesen 18 600 m² felületet kutatunk meg, amelyen 81 objektumot (gödröket, kementecéket, cölöplyukakat, egy házat és egy körárkot) tártunk fel. A kibontott településjelenségek több korszak (szórványos újkőkorszak, rézkorszak: Balaton–Lásinja és badeni kultúra; bronzkorszak: dunántúli mészbetétes kerámia kultúrája korai szakasz; római korszak és Árpád-korszak) bőséges leletanyagát tartalmazták. Közülük kiemelkednek a badeni kultúra jellegzetes mericéi és a poncolt díszítésű római bronz kisfibula. A középső bronzkori dunántúli mészbetétes kultúra korai emlékegyének előkerülése Zala megye ezen DNy-i területén újdonságnak tekinthető. A feltárt objektumok közül a legjelentősebbnek egy teljesen ép, nagyméretű, római kori fazekaskemence tekinthető.

A lelőhely földmunkákkal veszélyeztetett részének teljes feltárását elvégeztük. A leletanyag a nagykanizsai Thúry György Múzeum Régészeti gyűjteményébe került.

Konzulens: dr. Horváth László. Munkatársak: Auer Angelika, Balassa Tibor, Horváth Józsefné, Horváth Krisztián, Horváth Szabolcs, Kámán Beáta, Péter Attila technikusok.

KVASSAY JUDIT

241. Letenye, Lapuleveles-dűlő

(Somogy megye) B, Á

Az építési szakfelügyelet során észleltük, hogy az M70-es út nyomvonalát szegélyező árkokban objektumok nyomai rajzolódnak ki a 2+600 és a 2+800 kilométerszelvény között. 2003. április 23-án újra terepszemlét tartottunk, és 6 objektum feltárását figyeltük meg az árkok falában, közülük az egyik később nem bizonyult régészeti objektumnak.

A leletmentést 2003. április 25–26. között végeztük el. Ekkorra már az autópálya földmunkálatai tovább haladtak, és újabb objektumok feltárásai látszódtak a 2+920 és a 2+960 km között. Összesen 7 objektumot sikerült feltárni, melyek leletanyagát két korszakra, a késő bronzkorra (halomsíros kultúra B-C) és az Árpád-korra lehet keltezni. Az objektumokból a kerámiaanyag mellett jelentős mennyiségű patics is került elő. Ez a terület minden valószínűség szerint kapcsolatban lehetett a 702-es lelőhellyel, kis megszakítással annak D-i részét képezhette. Mindenesetre a 702-es lelőhely (Árpád-kori falu) objektumai itt már csak szórványosan jelentkeztek.

Mivel nagyon szórta fordultak elő az objektumok, így nem tartottuk érdemesnek, hogy leállítsuk a földmunkákat. A megfigyelt jelenségek ezt a döntésünket igazolták.

Munkatárs: Tokai Zita Mária.

HORVÁTH LÁSZLÓ

242. Levél határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ó, Ró, Á, Kö

2003. december 1-jén és 2-án a helyi önkormányzat által megrendelt hatástanulmány elkészítése céljából Német Alajossal, a Mosonmagyaróvári Múzeumbarátok Egyesületének elnökével terepbejárást végeztünk a település területén.

Alsó-szántók (gázfogadó állomás): A felszínen 110 m hosszán, 100 m szélességben nagy mennyiségű őskori, római kori és középkori kerámiát, állatcsontot és paticsot találtunk, amiből következően ott őskori, római kori és középkori faluhely lehetett.

Házi-földek: A felszínen 110 m hosszán, 1000 m szélességben nagy mennyiségű római kori kerámiát, állatcsontot, paticsot találtunk, ami településnyomra utal.

A határrész egy másik pontján 300 m hosszán, 150 m szélességben a felszínről nagy mennyiségű Árpád-kori és római kori kerámiát, állatcsontot gyűjtöttünk.

A határrész egy harmadik pontján 650 m hosszán, 250 m szélességben Árpád-kori kerámiát, állatcsontot és tapasztástöredékeket találtunk nagy mennyiségben.

Legelő-dűlő: A dűlőben három területről is regisztráltunk nagy mennyiségű római kori kerámiát, paticsot.

Országúti-szántók: Ebben a határrészben két Árpád-kori és egy római kori településnyomot regisztráltunk, kerámiát, paticsot, állatcsontot gyűjtöttünk.

Tízholdasok: A felszínen 400 m hosszan, 110 m szélességben nagy mennyiségű Árpád-kori kerámiát, állatcsontot, tapasztástöredéket, paticsot találtunk.

A lelőhelyek nem veszélyeztetettek. A leletanyag a Hansági Múzeumba került.

ASZT ÁGNES

243. Madocsa határa

(Tolna megye) H, Á

Felső-Nyilas: Madocsától K-re, a Felső-Nyilas nevű dűlőben Tarcal János már korábban azonosított egy avar telepet, amelyet a WMM térképére is bejelöltek. Az enyhén tagolt, a Duna felé lejtő dombvonulat É-D irányban húzódó kiemelkedő részén egy szemmel is jól látható kis Ny-K-i irányú kiemelkedés található, amelyet kb. 25×15 m-es területen sűrűn borít a mészkő- és habarcs-, valamint a kevesebb téglatörmelék. A területen a 2003. november 14-i terepbejárás során kevés, de jól meghatározható embercsonttöredéket is találtunk, viszont középkori cserepet csak elvétve, faluhelyről pedig egyáltalán nem beszélhetünk. A templomhely (?) az avar telep KDK-i szélén helyezkedik el, azzal fedésben van, ám időbeli egykorúságuk az objektum jellege miatt minden bizonnyal kizárható. Talán egy mindeddig ismeretlen nevű, korán elpusztult középkori falu templomáról lehet szó.

Feltehetően erre a helyre vonatkoznak egyébként az 1865-ös Pesty-féle helynévgyűjtés Szentallya dűlőneve kapcsán említett épületmaradványok („ezen helyen apró épületek maradványai voltak, csak kevéssel ezelőtt is láthatók”). A helynév ma Szent-aljai-nyilasok alakban él; a név -nyilasok utótagja vélhetőleg a térképen is feltüntetett Alsó- és Felső-Nyilas dűlőre vonatkozik.

Kormó: A többek által és általam is korábban bejárt faluhelyen, a dűlőút közelében egy bronzedény 4 darabját találtam, amit átadtam a szekszárdi múzeumnak.

K. NÉMETH ANDRÁS

244. Magyarcsanád, Börcsök-dűlő

(Csongrád megye) A, Á, Kú

A tervezett távvezeték magyarországi szakasza Algyő és Nagylak között mintegy 47,2 km hosszú, érinti Algyő, Tápé, Maroslele, Makó, Apátfalva, Magyarcsanád, Csanádpalota és Nagylak községek területét. Nyomvonala Makóig a meglévő olajvezeték nyomvonala mentén halad, attól átlag 5–8 m-re, majd Makót követően attól elválik, és önálló nyomvonalon vezetve Nagylak térségében éri el az országhatárt. Az Algyő–Nagylak MOL tranzit gázvezeték 50 m szélességben bejárt nyomvonalában, a 2003. évi terepbejárás során 43 régészeti lelőhely került elő. A kutatás módszerének megfelelően valamennyi felszíni telepnyom.

A MOL 37. lelőhelyen Árpád-kori és kora újkori; a 38. lelőhelyen népvándorlás kori (avar); a MOL 39. lelőhelyen kora újkori leletanyagot gyűjtöttünk.

Munkatársak: Balogh Csilla, Lőrinczy Gábor és Türk Attila régészek, valamint az MFM – SZTE Régészeti Tanszék hallgatói.

BENDE LÍVIA

245. Makó határa

(Csongrád megye) U?, R, Sza, N, A, Á, Kk, Tö, Kú

A tervezett távvezeték magyarországi szakasza Algyő és Nagylak között mintegy 47,2 km hosszú, érinti Algyő, Tápé, Maroslele, Makó, Apátfalva, Magyarcsanád, Csanádpalota és Nagylak községek területét. Nyomvonala Makóig a meglévő olajvezeték nyomvonala mentén halad, attól átlag 5–8 m-re, majd Makót követően attól elválik, és önálló nyomvonalon vezetve Nagylak térségében éri el az országhatárt. Az Algyő–Nagylak MOL tranzit gázvezeték 50 m szélességben bejárt nyomvonalában, a 2003. évi terepbejárás során 43 régészeti lelőhely került elő. A kutatás módszerének megfelelően valamennyi felszíni telepnyom.

Benkő-dűlő: A MOL 11. lelőhelyen késő szarmata és Árpád-kori;

Gacsiba: a MOL 12. lelőhelyen rézkori (Pécel-Baden-kultúra), népvándorlás kori és kora újkori; a 13. lelőhelyen rézkori (bodrogkeresztúri kultúra), népvándorlás kori (avar), késő középkor–kora újkori; a 14. lelőhelyen késő szarmata, kora újkori (török kor); a 15. lelőhelyen római kori (késő szarmata) és Árpád-kori;

Pap-hát: a MOL 16. lelőhelyen őskori (újkőkor?), késő szarmata és Árpád-kori; a 17. lelőhelyen őskori (rézkor?) és szarmata; a 18. lelőhelyen népvándorlás kori (késő avar) és Árpád-kori; a 19. lelőhelyen szarmata és Árpád-kori?;

Sóstó ÉNy-i magaspártja: MOL 20. lelőhelyen szarmata;

Sóshalom alatt: MOL 21. lelőhelyen bronzkori, késő szarmata;

Sóstó É-i magaspártja: MOL 22. lelőhelyen őskori, késő szarmata; 23. lelőhelyen szarmata és Árpád-kori;

Igási-ugar: MOL 24. lelőhelyen Árpád-kori;

Igási-járandó: MOL 25. lelőhelyen Árpád-kori; 26. lelőhelyen késő szarmata és Árpád-kori;

Dáli-ugar: MOL 27. lelőhelyen rézkori (bodrogkeresztúri kultúra), késő szarmata, Árpád-kori és kora újkori; 28. lelőhelyen népvándorlás kori, Árpád-kori és kora újkori; 29. lelőhelyen bronzkori, szarmata és Árpád-kori; 30., 31. és 32. lelőhelyen szarmata; 33. lelőhelyen Árpád-kori;

Dáli-tanyák: MOL 34. lelőhelyen Árpád-kori; 35. lelőhelyen szarmata és Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk.

Munkatársak: Balogh Csilla, Lőrinczy Gábor és Türk Attila régészek, valamint az MFM – SZTE Régészeti Tanszék hallgatói.

BENDE LÍVIA